

Република Србија
УПРАВНИ СУД
ОДЕЉЕЊЕ У КРАГУЈЕВЦУ
I-3 У 11042/16 (2013)
Дана: 20.10.2016.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Љиљане Петровић, председника већа, мр Николе Китаровића и мр Весне Чогурић, чланова већа, са судским саветником Николом Крушкоњом, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца А.А. из ..., ..., кога заступа пуномоћник адвокат Дамјан Брковић из Београда, Дечанска 12, против туженог Министарства рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије, сада Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, ради поништаја решења бр. 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године, у извршења одлуке Уставног суда Уж-9170/2014 од 30.06.2016.године, у предмету утврђивања права на месечно новчано примање члану породице цивилне жртве рата, у нејавној седници већа одржаној дана 20.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА решење Министарства рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије бр. 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године и предмет ВРАЋА надлежном органу Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Управног суда, Одељење у Крагујевцу I-20 У 8393/13 од 17.10.2014. године одбијена је тужба тужиоца поднета ради поништаја решења туженог Министарства рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије бр. 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против решења Општинске управе општине Прибој 04 бр. 580-3/2012 од 08.10.2012.године, којим је одбијен његов захтев за признавање права на месечно новчано примање, као члану породице цивилне жртве рата, као неоснован.

Против наведена пресуде Управног суда, тужилац је изјавио уставну жалбу Уставном суду.

Одлуком Уставног суда Уж-9170/14 од 30.06.2016.године, у ставу 1. диспозитива, усвојена је уставна жалба А.А. и утврђено да је пресудом Управног суда-Одељење у Крагујевцу У. 8393/13 од 17.10.2014. године повређено право подносиоца уставне жалбе на правично суђење из члана 32. став 1. Устава Републике Србије и у ставу 2. диспозитива, поништена је пресуда Управног суда-Одељење у Крагујевцу У. 8393/13 од 17.10.2014.године и одређено да Управни суд донесе нову одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе, изјављеној против решења Министарства рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије број 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године.

Према образложењу одлуке Уставног суда, Уставни суд је указао на своју одлуку Уж-5194/2010 од 20.06.2013.године, којим је усвојена уставна жалба Б. Ђ. и утврђено да је пресудом Управног суда-Одељење у Новом Саду У 16088/10 од 08.10.2010.године подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење из члана 32. став 1., те је наведена пресуда поништена констатујући да је у овом предмету У 16088/10 и предмету У 15581/10 Управни суд утврдио да су тужиоци поднели захтев за признавање својства цивилног инвалида рата због оштећења организма који су се добили ван територије Републике Србије и да су тужиоци после повређивања, а пре подношења предметног захтева стекли држављанство Републике Србије, из чега је закључено да је у ова два предмета несумњиво постојао идентитет чињеничног и правног стања, као и да је Управни суд у идентичној чињеничној и правној ситуацији донео различите одлуке о основаности тужбе и да је на тај начин подносиоцу уставне жалбе, одбијајући његову тужбу за признавање својства цивилног инвалида рата, јер је оштећење организма задобио ван територије Републике Србије, довео у битно различит положај од онога у коме је била М. Н. Из .. чија ја тужба уважана пресудом тог суда У 15581/10 од 22.07.2010.године. Такође, подносиоцу уставне жалбе је истовремено повређено право на образложену одлуку, јер је Управни суд пропустио да наведе суштинске разлоге за одступање од дотадашње судске праксе. Уставни суд констатује да је Управни суд у управном спору У 8393/13 који је претходио подношењу уставне жалбе оценио да су правилно закључили органи управе да не постоје услови за признавање траженог права подносиоцу, јер је утврђено да је син подносиоца страдао ван територије Републике Србије, односно на територији Босне и Херцеговине. Међутим, Уставни суд понавља да је Управни суд у пресуди У 15581/10 од 22.07.2010.године оценио да је, упркос томе што је повреда настала на територији друге државе, требало оценити чињеницу да је тужила у време подношења захтева била држављанин Републике Србије. Поред тога, Уставни суд указује да је Врховни суд Србије у пресуди У 7234/07 од 03.06.2009.године, као и у пресуди У 6441/08 од 14.05.2009. године, изразио правно схватање према коме стицање својства инвалида рата није условљено ни местом настанка телесног оштећења, нити држављанским статусом лица у време повређивања. Уставни суд налази да је одступање од постојеће судске праксе кроз промену правног става о условима за стицање својства цивилног инвалида рата, односно признавање права члановима породице лица које је погинуло или умрло под околностима из члана 2. Закона о правима цивилних инвалида рата, начелно имало за последицу наступање правне несигурности подносилаца захтева за остваривање наведених права. Имајући у виду да је Управни суд, пропуштањем да наведене суштинске разлоге за одступање од дотадашње судске праксе, независно од позивања на принципе државног суверенитета и територијалног важења закона, повредио право подносиоца уставне жалбе на образложену одлуку, непрејудицирајући при томе да ли подносилац уставне жалбе испуњава законом прописане услове за признавање траженог права, односно да ли се околности под којима је син подносиоца погинуо, могу сматрати околностима прописаним одредбом члана 2. Закона о правима цивилних инвалида рата. На основу изложеног и одредаба члана 89. став 1. и 2. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“, бр. 109/07, 99/11 и 18/13-Одлука УС), Уставни суд је уставну жалбу усвојио и поништио пресуду Управног суда У. 8393/13 од 17.10.2014. године и одредио том суду да донесе одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе изјављеној против решења Министарства

рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије број 580-02-01019/2012-11 од 03.04.2013.године.

Поступајући у извршењу одлуке Уставног суда, којом је поништена пресуда Управног суда У. 8393/13 од 17.10.2014. године, Управни суд је, испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са чланом 41. став 1. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС", бр. 111/09), поново оценио наводе тужбе, одговора на тужбу, списе предмета ове управне ствари и изјашњење туженог од 06.03.2015. године, па је нашао да је тужба основана. Управни суд је овај спор решио без одржавања усмене расправе, сагласно члану 33. став 2. Закона о управним споровима, будући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања.

Према одредби члана 166. став 2. Устава Републике Србије, одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Чланом 171. Устава утврђено је да је свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда (став 1.); да Уставни суд својом одлуком уређује начин њеног извршења, када је то потребно (став 2.); а да се извршење одлука Уставног суда уређује законом.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о Уставном суду ("Сл. гласник РС", бр. 109/07...18/13), прописано је да су државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне и друге организације, удружења грађана или верске заједнице, дужни да, у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда.

Одредбом члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, прописано је да, када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

У тужби, поднетој Управном суду дана 20.05.2013. године, тужилац је оспорио законитост решења туженог органа због повреде правила поступка, неправилне примене материјалног права и непотпуно и нетачно утврђеног чињеничног стања. Истиче да је тужени орган у образложењу побијаног решења навео да се, сходно принципу државног суверенитета и принципу територијалног важења закона, одредбе члана 1. став 3. Закона о заштити цивилних инвалида рата, који је важио у време погибије Б.Б., као и одредба члана 3. став 2. важећег Закона о правима цивилних инвалида рата, могу применити само на случајеве погибије лица која су настала искључиво на територији Републике Србије, а како погибија покојног Б.Б. није настала на територији Републике Србије, то не постоји правни основ за признавање права на месечно новчано примање подносиоца захтева. Сматра да је непотпуно утврђено чињенично стање, када је тужени на основу доказа у списима предмета, утврдио да су оптужени В.В. и др. осуђени на казне затвора због извршења кривичног дела ратни злочин због тога што су дана 22.10.1992. године за време оружаног сукоба на територији БиХ, као припадници паравојне формације, у селу ..., општина ..., ..., зауставили аутобус из кога су извели више лица муслиманске националности (међу којима и покојног Б.Б.), пребацили у ..., ... и потом на обали реке ... на територији БиХ, лишили живота. Према мишљењу тужиоца, тужени је из доказа у списима предмета пропустио да утврди да су у конкретном случају убијена лица свакодневно путовали од ... до ..., јер су били

запослени у предузећу Г.Г. и предузећу “Д.Д.” у ... (...) или су ишли у школу у ..., те да се радило о редовној аутобуској домаћој градској линији на релацији ... – ..., која је само делом пролазила кроз територију БиХ, напомињући да су убијена лица путовала превозником “Б.Б.” из ... који је са територије Републике Србије, где је и регистрован. Стога сматра да је на овај начин тужени орган учинио битну повреду правила поступка у доношењу побијаног решења, јер је сходно одредбама члана 8. Закона о општем управном поступку, био у обавези да правилно и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за доношење законитог и правилног решења. Истиче и то да је, имајући у виду да су у конкретном случају жртве цивили, држављани Републике Србије, код којих је повреда (отмица) настала у аутобусу превозника “Б.Б.” регистрованог у Републици Србији, односно да су се убијени превозили домаћом градском линијом, коју су били дужни да обезбеђују државни органи Републике Србије, тужени орган био дужан да приликом одлучивања узме у обзир наведене чињенице и да Закон о правима цивилних инвалида рата тумачи у складу са начелом заштите права грађана, те примењујући основна начела правичности и тежње да се жртва обештети, тужиоцу призна статус члана породице цивилне жртве рата. Такође сматра да приликом доношења побијаног решења није правилно примењен наведени закон, односно да се оваквим актом, као и укидањем свих решења којима су призната својства цивилних инвалида рата у случајевима који су се десили ван територије Републике Србије, а на које је указано у жалби, те да је тужени орган практично учинио овај закон непримењивим. Указује да како је Закон о правима цивилних инвалида рата донет 1996. године постоји и јасна интенција законодавца да се као корисници сматрају сви држављани Републике Србије који су ратну повреду претрпели за време оружаног сукоба на територији СФРЈ од 1991. до 1995. године, односно на територијама других република бивше државе, јер у том периоду оружани сукоби нису вођени на територији Републике Србије, те ниједан држављанин Србије никако није могао да претрпи ратну повреду на територији Србије. Предлаже да се тужба уважи, поништи оспорено решење и предмет врати на поновно одлучивање.

Тужени орган је у одговору на тужбу, остао у свему при разлозима из образложења оспореног решења и предложио да суд тужбу, као неосновану, одбије.

Из списка предмета и образложења оспореног решења произлази да је у поступку који је претходио доношењу оспореног решења утврђено да се тужилац обратио првостепеном органу са захтевом од 10.07.2012. године за признавање права на месечно новчано примање, као члану породице цивилне жртве рата, по основу сина Б.Б., који је отет дана 22.10.1992. године у месту ... општина ..., ..., са групом цивила, а затим убијен. У поступку пред првостепеним органом утврђено је да је пресудом Окружног суда у Београду К. бр. 1419/04 од 15.07.2005. године, која је потврђена пресудом Врховног суда Србије Кж. I 1807/05 од 13.04.2006. године, утврђено да се предметни догађај десио у време оружаног сукоба у БиХ и да су жртве овог догађаја цивилна лица, те да су оптужени В.В. и др. осуђени на казне затвора због извршења кривичног дела ратни злочин због тога што су дана 22.10.1992. године за време оружаног сукоба на територији БиХ, као припадници паравојне формације, у селу ... општина ..., ..., зауставили аутобус из кога су извели више лица муслиманске националности, међу којима и покојног Б.Б., пребацили их у ..., ..., и потом на обали реке ... на територији ... исте лишили живота. Даље је, из уверења МУП-а Прибој број 205-1-1071/2012 од 20.06.2012. године, утврђено да подносилац захтева, овде тужилац, има пребивалиште у ..., општина ..., од 05.05.1976. године, док је из уверења матичара Општинске управе Прибој број 204-2251/1964 и број 204-510/1948, оба од 19.06.2012. године, утврђено да су Б.Б., син тужиоца, и А.А., тужилац, држављани Републике Србије. Тужени орган је одбио жалбу тужиоца као неосновану, налазећи да је првостепени орган својим

решењем правилно одбио његов захтев за признавање права на месечно новчано примање, као члану породице цивилне жртве рата, јер се члановима породице погинулог лица на територији друге државе, не могу у Републици Србији признати права прописана законима Републике Србије.

Одредбом члана 2. Закона о правима цивилних инвалида рата (“Службени гласник РС”, бр.52/96) прописано је да је цивилни инвалид рата лице код кога наступи телесно оштећење од најмање 50% услед ране, повреде или озледе које су оставиле видне трагове, задобијене злостављањем или лишењем слободе од стране непријатеља за време рата, извођење ратних операција, од заосталог ратног материјала и непријатељских диверзантских, односно терористичких акција.

Чланом 3. став 1. истог закона прописано је да се чланом породице цивилног ивалида рата сматра члан породице умрлог цивилног ивалида рата, уколико је са њим, пре његове смрти, живео у заједничком домаћинству, док се ставом 2. истог члана наведеног закона прописује да се чланом породице цивилне жртве рата, сматра члан породице лица које је погинуло или умрло под околностима из члана 2. овог закона, уколико је са њим, пре његове смрти, живео у заједничком домаћинству, а према ставу 3. истог члана прописано је да се члановима породице у смислу става 1. 2. овог члана сматрају: брачни друг, деца, и родитељи.

Чланом 7. став 3. истог закона прописано је да цивилни инвалид рата може остварити право из члана 4. тачка 7. и 8. овог закона (месечно новчано примање, накнада погребних трошкова), под условима, у обиму, на начин и по поступку предвиђеном републичким прописима којима се уређује заштита ратних војних инвалида.

Чланом 8. став 1. истог закона прописано је да лице из члана 3. став 1. и 2. овог закона могу остварити права из члана 4., 5. и 6. Закона под условима, у обиму, на начин и по поступку предвиђеном савезним прописима којима се уређује заштита чланова породица палих бораца и умрлих ратних војних инвалида, а права из члана 4. тачка 7. и 8. овог закона под условима, у обиму, на начин и поступку предвиђеном републичким прописима којима се уређује заштита чланова породица палих бораца и умрлих ратних војних инвалида.

По оцени Управног суда, основано се тужбом оспорава законитост решења туженог органа. Ово стога што се разлози дати у образложењу оспореног решења да се члановима породице погинулог лица, које је погинуло на теритири друге државе, не могу у Републици Србији признати права прописана законима Републике Србије, а имајући у виду цитиране прописе и наведену одлуку Уставног суда, не могу прихватити као правилни и на закону засновани. На овај начин управни органи су учинили повреде правила поступка које су биле од утицаја на решење ове управне ствари из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, јер разлози дати у образложењу оспореног решења и прописи, с обзиром на стање у списима, не упућују на решење какво је дато у диспозитиву, а тужени орган је повредио и одредбу члана 232. истог закона, јер није отклонио, нити санкционисао учињене повреде правила поступка од стране првостепеног органа.

У поновном поступку надлежни орган је дужан да отклони наведене повреде правила поступка и да у складу са одлуком Уставног суда Уж-9170/2014 од 30.06.2016.године након правилно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права, донесе ново решење, при чему је везан правним схватање и примедбама Управног суда у погледу поступка на основу члана 69. став 2. Закона о управним споровима.

Са изложеног, Управни суд је, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца, на основу члана 41. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 20.10.2016.године, I-3 У 11042/16 (2013)

Записничар
Николом Крушкоња,с.р.

Председник већа- судија
Љиљана Петровић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Дејан Ђурић